

7,62 mm karabinek samopowtarzalny SKS

Historia konstrukcji

7,62 mm karabinek SKS został opracowany pod koniec II Wojny Światowej by ówczesnym Związku Radzieckim przez radzieckiego konstruktora S. G. Simonowa, który był twórcą między innymi 7,62 mm karabinu samoczynnego-samopowtarzalnego AWS wz. 36 i 14,5 mm karabinu przeciwpancernego PTRS wz. 41. Karabinek SKS powstał na bazie skonstruowanych wcześniej przez Simonowa doświadczalnych karabinków samopowtarzalnych wz. 38 i wz. 41, które używały naboju karabinowego 7,62 x 54 R mm Mosina i karabinka w. 44 na nabój pośredni 7,62 x 39 mm wz. 43. Do skonstruowania nowej broni dużą egerię dały pierwsze zdobyczne egzemplarze nowoczesnej niemieckiej broni, która była skonstruowana na nabój pośredni. Były to Mkb-42 oraz wczesne modele protoplasty późniejszego StG-44. Pierwsze partie próbne karabinków SKS były testowane bojowo w pierwszej połowie 1945 roku (do zakończenia II Wojny Światowej – z dobrym skutkiem w warunkach polowych 1. Frontu Białoruskiego). Po przeprowadzeniu następnie odpowiednich poprawek technicznych oraz dalszych prób poligonowych, ostatecznie w 1945-46 roku karabinek SKS został oficjalnie prowadzony na uzbrojenie Armii Radzieckiej pod oznaczeniem SKS-45. Był to skrót: od Samozariadnyj Karabin Simonowa ez. 45). Broń posiadała typowy dla tego okresu układ konstrukcyjny z drewnianą kolbą zespolonym łożem i niewymiennym stałym magazynkiem, który był doładowywany z łódek amunicyjnych (jedna łódka naboju na 10 naboji wz. 43). Analogicznie jak w karabinkach wz. 44 Mosina,

także i karabinek SKS posiadał bagnet, który był zamocowany zawiasowo na wylocie lufy, który był składany na przykład do transportu. W Związku Radzieckim był produkowany przez kilka lat, aż do wprowadzenia do produkcji broni systemu AK i w miarę pełnego przezbrojenia w nową broń Armii Radzieckiej.

Karabinek SKS stał się prawdziwym hitem eksportowym oraz znalazł się na wyposażeniu wojsk należących do Układu Warszawskiego, ale także Egiptu, Chin – gdzie posiadał oznaczenie Typ 56, Korei Północnej (pod oznaczeniem Typ 63), a także w wersji zmodyfikowanej technicznie w ówczesnej Jugosławii, gdzie posiadał oznaczenie M59/66. Był on przystosowany do miotania granatów nasadkowych. Na jego bazie w Chinach powstał karabinek Typ 68, który był przystosowany do prowadzenia ognia samoczynnego oraz samopowtarzalnego. Zastosowano w nich zamek ryglowany przez obrót o posiadał wymienne magazynku o pojemności 15 oraz 30 naboju 7,62 x 39 mm wz. 43.

Na początku lat pięćdziesiątych XX wieku karabinek SKS został wprowadzony do uzbrojenia Sił Zbrojnych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej pod nazwą KSS (skrót od karabinu samopowtarzalnego Simonowa). Zakupiono jednak tylko niewielką partię tych karabinów, które jednak nie znalazły się na wyposażeniu Wojska Polskiego w jednostkach liniowych.

Natomiast znalazł się na wyposażeniu Batalionu Reprezentacyjnego Wojska Polskiego (występujący w mundurach Wojsk Lądowych, Marynarki Wojennej, Sił Powietrznych i Wojsk Specjalnych). Dziś także jest używany w tym celu, jednakże obecnie karabinki KSS (SKS) zostały poważnie zmodernizowane. Owa modernizacja polegała na wymianie kolby z litego drewna na kolbę, która została wykonana z prasowanej pod ciśnieniem sklejki z drewna brzoźowego oraz zastosowania stopki metalowej, przykręcaniej dwoma śrubkami do trzewika kolby. Było to wykonane celem ochrony kolby broni przed uszkodzeniem jej podczas mocnych uderzeń o podłoże, w trakcie realizacji zadań reprezentacyjnych. Zmianie uległ także bagnet broni, który został mocno zaokrąglony w krawędziach tnących i nałożenia na niego warstw (lub warstwy) niklu, dla odpowiedniego wyglądu reprezentacyjnego.

Drzonów – Lubuskie Muzeum Wojskowe

Obecnie broń SKS jest zastępowana przez nowy model karabinu reprezentacyjnego, który powstał na bazie karabinku samoczynnego MSBS 5,56 mm GROT, która jest oznaczona jako MSBS-R (wersja samopowtarzalna).

Opis konstrukcji

Karabinek SKS był bronią samopowtarzalną, strzelającą tylko ogniem pojedynczym, działającym na zasadzie odprowadzenia gazów prochowych przez boczny otwór w ścianie lufy. Zamek ryglowany jest poprzez przekoszenie jego tylnej części w dół. Mechanizm spustowo-uderzeniowy typu kurkowego. Zasilanie broni, ze stałego dwurzędowego magazynka o pojemności 10 nabojów. Jest on ładowany pojedynczymi łódkami na 10 naboii. Jest to jedna z poważniejszych wad konstrukcji/. Broń posiada celownik krzywkowy z nastawami do 1000 metrów. Bagnet stały, zamocowany na zawiasie, składany wzdłuż lufy i łoża broni.

Ogólna charakterystyka broni

- Przeznaczenie: bron jest przeznaczona do zwalczania siły żywej na odległość do 400 metrów
- Typ broni: indywidualna broń strzelecka, samopowtarzalna
- Zasada działania: odprowadzenie części gazów prochowych przez boczny otwór w lufie
- Ryglowanie: poprzez przekoszenie zamka w dół
- Mechanizm spustowy: wyłącznie do prowadzenia ognia pojedynczego
- Mechanizm zabezpieczający: skrzydełkowy bezpiecznik nastawny, spust samoczynny
- Zasilanie: magazynek pudełkowy, stały

Broń używana przez Afgańskich Talibów, zdobyta przez siły amerykańskie

Dane taktyczno-techniczne broni

- Kaliber: 7,62 mm
- Długość broni z bagnetem: złożonym – 1020 mm, rozłożonym – 1260 mm
- Długość lufy: 520 mm
- Liczba / skok bruzd: 4/240 mm
- Długość linii celowniczej: 480 mm
- Masa broni z magazynkiem i bagnetem: 3,75 kg
- Masa broni załadowanej: 3,91 kg
- Pojemność magazynka: 10 nabojów

- Odległość nastaw celowników: 100 – 1000 metrów
- Prędkość początkowa pocisków: 735 m/s
- Energia początkowa pocisków: 2130 J
- Szybkostrzelność praktyczna: 35-40 strz./min.

Witoszów Dolny, gmina Świdnica – Muzeum Broni i Militarnej

Amunicja

- Typ naboju: 7,62 x 39 mm wz. 43
- Rodzaje stosowanych nabojów: z pociskiem zwykłym PS, z pociskiem smugowym T-45, z pociskiem przeciwpancerno-zapalającym BZ oraz pocisk ślepy
- Masa naboju: 14,8 gram – 16,4 gram
- Masa pocisku: 7,9 gram – 8,4 gram

Standardowe wyposażenie broni: pas nośny, ładownice, przybornik, olejarka i wycior

Żołnierze jednostki reprezentacyjnej Kirgistanu, uzbrojeni w karabinki SKS

Tytuł i sygnatura instrukcji: Instrukcja piechoty 7,62 mm karabin samopowtarzalny Simonowa, Piech. 121/56

Producent broni: TOZ, IŻMASZ (Związek Radziecki/Rosja)

Bibliografia

1. Najnowsze uzbrojenie Wojska Polskiego Siły lądowe, Ministerstwo Obrony Narodowej, wydawnictwo Bellona 2018
2. Ministerstwo Obrony Narodowej
3. Tomasz Szczerbicki, Broń Strzelecka Wojska Polskiego 1943-2016, Vesper 2016
4. Andrzej Ciepliński, Ryszard Woźniak: Encyklopedia współczesnej broni palnej (od połowy XIX wieku). Warszawa 1994: Wydawnictwo „WIS”